

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки і технологій

Представництво Польської академії наук в Києві
Відділення в Любліні Польської академії наук
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

***ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XIX МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, НАУКОВИХ
СПІВРОБІТНИКІВ ТА АСПІРАНТІВ***

***«Проблеми та перспективи розвитку технічних та
біоенергетичних систем природокористування»***

(25–29 березня 2019 року)

***присвячену 205-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка
під гаслом «І чужому навчається, й свого не цурається...»***

Київ – 2019

Секція: Транспортні технології та засоби у АТК

УДК 657.6:656.053

АУДИТИ ТА ОЦІНЮВАННЯ БЕЗПЕКИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ РУХУ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ

*Колосок І. О., кандидат педагогічних наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Навіть найточніша система управління безпекою руху на автомобільному транспорті та високий рівень культури безпеки серед персоналу не забезпечать успіху цієї системи управління безпекою. Безсумнівно, всі види систем управління потребують перевірки для оцінки їх ефективності. Враховуючи це, слід підкреслити, що головним чинником успіху системи управління безпекою руху на автомобільному транспорті (СУБАТ) є аудити та оцінювання безпеки цієї системи. Аудити та оцінювання безпеки СУБАТ є надзвичайно важливими механізмами забезпечення того, що всі організаційні елементи, функції та процедури СУБАТ функціонують правильно. Крім того, внутрішні аудити та оцінювання є ключовими етапами зворотного зв'язку при визначенні потрібних змін СУБАТ.

Головною метою аудиту безпеки як елемента СУБАТ є оцінити:

- як виконуються вимоги для кожного процесу;
- чи політика безпеки та розроблені автоперевізником процедури, плани та методи ефективні в покращенні рівня безпеки його автотранспортних операцій.

Термін «аудит» походить від латинського слова «audire» – «слухати», тому що в давні часи аудиторі вислуховували усні звіти відповідальних посадовців (управителів) перед власниками чи органами влади та підтверджували правильність звітів. У середньовіччі, коли реєстрацію даних вели переважно вручну, аудиторі Британії зазвичай слухали, як їм читають бухгалтерські звіти, та перевіряли, чи працівники організації не були недбалими чи шахраями.

Сьогодні аудит є методом встановлення фактів та інформації, включаючи статистичну інформацію, з метою перевірки відповідності певним критеріям. Згідно зі Стандартом ISO 39001:2012 з безпеки на автомобільному транспорті, аудит – це «систематичний, незалежний і задокументований процес отримання даних та об'єктивної їх оцінки з метою визначення ступеню виконання критеріїв в аудиті». Термін «внутрішній аудит» визначається як «аудит, проведений підприємством або від його імені з метою перевірки управління та інших внутрішніх процесів, і він може стати основою для заяви про відповідність підприємства» (Стандарт ISO 19011).

В контексті управління безпекою на автомобільному транспорті аудит є методичною запланованою перевіркою системи управління безпекою з метою підтвердження її правильної роботи та виявлення складових, що потребують покращення. Аудит контролює не тільки письмову політику та процедури, але, що важливіше, й те, чи персонал та керівництво знають і розуміють ці процедури та застосовують їх на ділі.

Аудит включає в себе оцінку структури та ефективності системи управління безпекою та експлуатаційний контроль умов і методів безпеки, щоб перевірити, чи автотранспортне підприємство впровадило систему, яка є насправді ефективною.

Аудити безпеки зазвичай охоплюють три області, як показано на рис. 1 нижче.

Рис. 1. Три області аудиту безпеки.

Є два основних типи аудиту: зовнішній і внутрішній. Внутрішні аудити відіграють важливу роль для успіху системи управління безпекою руху на автомобільному транспорті. Відповідно до ISO 39001:2012 внутрішні аудити є вирішальним методом і засобом постійного поліпшення системи управління безпекою руху на автомобільному транспорті. Вищезазначений стандарт ISO вимагає проведення періодичних аудитів, принаймні, щороку, або внаслідок зміни обставин на підприємстві. Згідно з проектом постанови про систему управління безпекою на автомобільному транспорті, автоперевізник зобов'язаний проводити аудит своєї системи управління безпекою кожні два роки.

Проте, автотранспортний оператор має пам'ятати, що незважаючи на цей стандарт або законодавчі приписи, частотність аудиту визначається ступенем ризику та результатами попередніх аудитів та інспекцій. Наприклад, якщо автотранспортні інспектори відмічають кілька випадків серйозних порушень стосовно соціальних правил водіїв або використання тахографу на рік, автотранспортний оператор має прийняти рішення про проведення

внутрішнього аудиту в кожному випадку такого порушення, а це частіше, ніж один аудит на рік [1].

Окрім цих вищевказаних основних типів аудиту (зовнішній і внутрішній) багато інших типів аудитів може застосовуватися до певного автотранспортного підприємства. Типова програма аудиту має включати всі визначені типи аудиту. Наприклад, можна зазначити базисний аудит, запланований аудит (відповідність і постійне поліпшення), або періодичний контроль і вибіркові перевірки, зосереджені на окремих питаннях.

Література

1. Рекомендаційний посібник «Система управління безпекою руху на автомобільному транспорті». – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/news/28105.html>.